

minni, eisini tí nýggju flogfórnir eru orkusparandi. At leingja vøllin í Vágum við 200 m metir hann hóskandi til tey flogfór sum nýta vøllin.

Magni Arge sigur at flogvøllurin er nóg langur til flúgváran, sum Atlantic nú nýtir. Um hugsað verður um framtíðar tórvin er neyðugt at leingja vøllin, soleiðis at tilber at nýta t.d. størri flogfór, og aðrar typur av flogfór.

4. Løgtingsamtykt og 1988 frágreiðing
Ein meiriluti á tingi samtykti 30. mai 1995, við 26-0 atkvøðum, soljóðandi: »Álagt verður landsstýrinum við stóði í frágreiðingini frá Statens Luftfartsvæsen dagfest 8. januar 1988 at kanna kostnaðin av eini flogbreytarøking í Vágum til 1450 m í 1995- prísnum, og meta um kostnaðarlut landskassans í eini slíkari útygginge».

Hetta kundi bent á, at meiriluti á tingi fyrri at leingja flogvøllin í Vágum við 200 m.

Møguleikin at leingja vøllin til 1800 m varð eisini viðgjörður í frágreiðingini frá 1988. At leingja vøllin til 1800 m, ella við 550 m, er størsti útyggingarmøguleiki á flogvøllinum yvirhúvur. Ætlandi verður vøllurin longdur 120 m móti Sørvgá og 430 m móti vatninum. Mettur kostnaður er 320 mió. kr.¹⁰ (uttan glíðibreyt). Roknað verður við at projektið gevur arbeiði til 200 fólk í eini fyra til fimm ár.

Møguleikin at leingja vøllin til 1800 m hevur ikki verið umrøddur seinnu árin, og tykist ikki at verða aktuallur í heila tíði.

5. Flogvøllur á Glyvursnesi. 5.1. Frágreiðing frá 1973

Ein nevnd sett av danska ferðslumálaráðnum gjørdi í 1973 eina samfelagsbúskaparlíga meting av, hvar skilabest var at leggja ein framtíðar flogvøll í Føroyum.¹¹ Alternativar loysnir til flogvøllin í Vágum, er flogvøllur á Glyvursnesi, á Nesi ella í Søltuvík. Niðurstøðan var, at tað samfelagsbúskaparlíga er skilagott at flyta flogvøllin og serliga til Glyvursnes. Grundað á, at:

- flest fólk í Føroyum fáa styttri ferðaleið til flogvøllin, sum merkir lægri rakstrarútreiðslur av flutningi til vøllin, og tessvegna lægri ferðaseðlaprísir
- vinnumøguleikarnir betrast yvirhúvur, og
- betri reglusemi verður, sum hevur við sær minni spilta arbeiðstíð og hægri nýtslu hjá ferðandi í Føroyum.¹²

5.2. Frágreiðing frá 1987

Í frágreiðing sum Tórshavnar býráð lat gera í 1987¹³ verður sagt, at flogvøllur á Glyvursnesi gevur munandi betri flogviðurskipti, enn flogvøllurin í Vágum. Við

hesum (størri) vøllinum kunnu fleiri ymisk sløg av flogfórnum og størri flogfór nýta vøllin. Flogfór kunnu lastast tyngri við frakt og brennievni. Kappingarførið betrast tí flogfór røkka nýggjum ferðamálum (destinationer) í t.d. Svøríki, Onglandi og Evropa annars. Møguleiki verður fyrri:

- leiguflygving til eitt nú Miðjarðarhavsskið,
- menning av útflutningsvinnuni, tí vinnan gagnnýtur betraðu leveransutreyttirnar,
- og vøkstur verður í ferðafólkatalinum (uml. 10%).

Møguleikar verða nevndir at gera vøll uppá 1600, 1800, 2000, 2200 og 3000 m. Kostnaðarmeting verður bert gjørd fyrri ein vøll uppá 1800 m við 150 m trygdarøki. Sjalvur vøllurin er mettur at kosta 393 mió. kr. og útbúnaður 156 mió. kr., ella 549 mió. kr. Uppi í hesum er ikki útreiðslur til veggerð til flogvøllin, sum leysliga er mettur til at kosta millum 50 til 100 mió. kr.¹⁴, ella ein samlað fløga uppá millum 600 og 650 mió. kr.¹⁵

6. Figgig o.a.

Flogmál er felagsmál og rekur Statens Luftfartsvæsen floghavnina. Eftir verandi skipan rindar stáurin allar fløgur, meðan landskassin ber rindar fyrri ognartøka av lendi og veggerð, í samband við broytingar av flogvøllinum.

Peningur er ikki játtaður til glíðibreyt v.m. ella til leingjan av flogvøllinum, á hvørki dansku ella føroysku figgjarlógini fyrri 1998.

Mettur kostnaður landskassans fyrri »glíðibreytarloysnina« er 3,7 mió. kr.¹⁶, og fyrri leingjan av flogvøllinum við 200 m 11 mió. kr.¹⁷

Nevnd sett av ferðslumálaráðnum skrivaði í 1973¹⁸, at eftir teirra tykki eigur stýring og figgig av flogvallarmálum í størri mun at fara á føroyskar hendur, grundað á at føroyingar stýra útviklinginum av vinnuni, - t.d. ferðavinnu, og at føroyingar fáa flestu fyrirminur av einum nýggjum flogvølli, t.d. í mun

til danir.

Tíkið verður soleiðis til á síðu 84. »... med rimelighed kan skønnes, at i hvert fald over 60% af fordelene ved en ny lufthavn tilfalder det færøske samfund som helhed eller dels enkelte borgere, og det må være ønskeligt at lade økonomisk ansvar, økonomiske fordele og styringsmuligheder være så tæt sammenknyttede som muligt, skal udvalget anbefale, at det færøske samfund i alle faser i den fremtidige lufthavns politik, herunder finansiering af nyt lufthavnsanlæg.»

Donsku ferðslumálaráðharrarnir hava á fundum við landsstýrið í 1996 og 1997, borið somu sjónarmið fram viðvíkjandi figgigini.

7. Nýggjur flogvøllur í Føroyum – tíðarhorisontur¹⁹

Verður nýggjur flogvøllur í Føroyum umhugsaður, er ein ávisur tíðarhorisontur fyrri nær ein slíkur kann takast í nýtslu.

Rættast er helst at taka stóði í kanningini, sum varð gjørd í 1973. Hon er tann breiðasta kanningin sum er gjørd, men menningin inn- an flogtøkni, bæði viðvíkjandi flogfórnum og tólum ger, at henda kanning má endurskoðast, um hon skal nýst til støðutakan nú. Eisini er tórvin á flogferðslu og flogfrakt helst munandi ørðvís nú.

Stigini fram til ein nýggjan flogvøll í Føroyum kunnu setast upp, sum víst niðanfyri:

Ymsar kanningar

- Frágreiðing og niðurstøður
- Politisk viðgerð og støðutakan
- Projektering
- Bygging

Ad 1. Kanningar mugu gerast av veðurlíkindum, syni, skyhædd og vindi á hóskaði støðum. Slíkar kanningar mugu gerast í 5 ár fyrri at fáa haldgott tilfar.

Ad 2. Út frá kanningunum mugu frágreiðingar og niðurstøður gerast, um

hvussu umstøðurnar eru á einstøku plássunum. Hetta arbeiðið er so mikið umfatandi, at tað helst er neyðugt at seta ein serstakan arbeiðsbólk til hetta. Um gjørligt eigur Statens Luftfartsvæsen at vera drigið inn í arbeiðið. Arbeiðið kann metast at taka 1 ár.

Ad 3. Politiska viðgerðin kann helst gerast drúgv, men má fevna m.a. um at taka dagar í millum fyrirminur og vansar við mógulugu støðunum, har ein flogvøllur kann vera. Samstundis má spurningurin viðvíkjandi ognarviðurskiptum, figgig og rakstrarhátti avgreiðast. Ít er at siga hvussu drúgt hetta er, men kanska 2 ár.

Ad 4. Projektering, útbøð og sáttmálar eru »standard« fyrri slík projekt og kann neyvan fremjast skjótari enn eftir 2 árum.

Ad 5. Byggingin fevnir um vegir, vøllur, byggibúning av lendi til bygningar, bygging av terminalum, hangarum, garagum o.t., torn v.m., innlegging av ljósi, samskiptisútgørd, lendingartólum o.t. Mest tíðarkrevjandi av hesum er anleggsarbeiðið, ið man taka eini 4-5 ár. Hini arbeiðini kunnu partvís gerast samstundis og nýtist ikki at leingja byggitíðina so munandi.

Samlað tíðarskið til stigini, ið nevnd eru omanfyri, kann metast til at verða eini 14 til 16 ár, alt eftir hvussu gongd fæst á málið.

Figgjarliga krevst at játan er tøk í fyrstu syftu til at fremja kanningarnar (1. petti), og síðan til at lata arbeiðsbólkin (+ ráðgevarar) gera frágreiðingar og niðurstøður (2. petti). Projektering og bygging krevur sjálvsagt sítt, men tað liggur longur frammi.

8. Politiskt stáatus²⁰

Ferðslumálaráðharrin gjørdi á fundi í landsstýrinum í august 1996 púra greitt, at danir kenna ábyrgd av, at flogvøllurin er so væl útbýgdur, sum rimiligt er at krevja, mett eftir tórvi, og hvat er figgjarliga ráðiligt. Viðvíkjandi móguligum nýggjum flogvølli á Glyvursnesi varð sagt, at ynskja

¹ Í samferðslubólkinum sita sum fastir limir: Henning Jacobsen, landsverkf, øðingur, Dávid Reinert Hansen, verkfrøðingur, Reidar Nónfjall, stjóri á Strandfaraskipum Landsins, og Sigmundur Isfeld, fulltrúi í Vinnumálastýrinum.

² Er t.d. talan um gott reglusemi, eru fáa seinkingar og avlýsingar av flogferðum.

³ Útgørd sum elektroniskt leiðir flogfórnir, sum skulu lenda til flogvøllin.

⁴ Vøllurin, sum gongur frá Sørvgásvatni og vestureftir.

⁵ Innflúgvingarljósinu eru nú uml. 470 m.

⁶ Líkist blitsljósi

⁷ Til tess at glíðibreytarútbúnaðurin skal virka sum hann skal, er neyðugt við slættari fløtu framman fyrri útbúnaðin, soleiðis at radiobylgjur kunnu kastast (reflektera) aftur. Talan er um eitt øki uppá uml. 22.000 fermetrar.

⁸ Síða 20,21. Vagar Lufthavn – Færøerne Baneforlængelse, Statens Luftfartsvæsen, 1988.

⁹ Telefonsamrøða 02.02. 1998.

¹⁰ Roknað í 1988 prísnum. Við fløgu í glíðibreyt + aðrar fløgur í samband við glíðibreyt, verður samlaður kostnaður sostatt uml. 367 mió. kr.

¹¹ Placeringsmuligheder for færøsk luftfart, Trafikministeriet, 1973.

¹² Spurningurin um reglusemi má kannast nærri áðrenn slík niðurstøða kann gerast.

¹³ Lufthavn på Glyvursnes, Torben Skaaning, A/S Anders Nyvig, 1997.

¹⁴ Henning Jacobsen, munnlig viðmerking á fundi í landsstýrinum 23.01. 1997.

¹⁵ Roknað í 1987 prísnum.

¹⁶ Ognartøka av lendi 700 tús. kr. og veggerð 3,0 mió. kr.

¹⁷ Ognartøka 3,0 mió. kr. og veggerð 8,0 mió. kr. Síða 84. Placeringsmuligheder for en færøsk lufthavn, Trafikministeriet, 1973.

¹⁸ Dávid Reinert Hansen, verkfrøðingur hjá Landsverkføðingunum hevur skrivað henda partin.

¹⁹ Brotið er ein samandrúttur av frágreiðing um politiska status í málinum um mógulig flogvallar- (út)byggingar. Sigmundur Isfeld, fulltrúi, 02.02. 1998.

²⁰ Telefonsamrøða við Niels Remer, skrivstovustjóri í Trafikministerinum, 03.02. 1998.

føroyingar ein annan flogvøll, so skilja danir hetta sum eitt føroyskt mál, sum føroyingar sjálvir skulu gjalda, og at teir bert eru sinnaðir at gera fløgu í verandi flogvøll.

Á fundi í ferðslumálaráðnum 18. apríl 1997 bar landsstýrismaðurin í samferðslumálum fram ynski um at leingja flogvøllin í Vágum 200 m, soleiðis at hann gerst 1450 m, og at glíðibreyt verður fingin til vega.

Tað týðningarmesta, sum kom burtúr hesum fundi var, at danir lovaðu sum skjótast at fara undir praktiskar royndir við eini glíðibreyt og, um so var, at royndirnar góðu góð úrslit, so vildu teir játta pening til gerð av glíðibreyt í Vágum. Hinvegin hava teir ikki tíkið endaliga støðu til, um teir eisini vilja leingja vøllin.

Samanum tíkið sær tað út til, at landsstýrið hevur góðar móguleikar at fáa glíðibreytina gjørda, har danir bera meginpartin av kostnaðinum, meðan málið um leingjan av vøllinum framvegis er ógreiddur.

Viðmerkjast kann, at ferðslumálaráðið²¹ sigur, at grundin til, at peningur ikki er settur av til flogvøllin í Vágum í 1998, er fyrst og fremst tann, at teir ikki vita, hvørjar framtíðarætlanir føroyingar hava á økinum. Skrivstovustjórin skjeyt upp sum loysn á hesum máli, at landsstýrið í skrivi til ferðslumálaráðharran greitt tilskilar, hvat landsstýrið ynskir. Hann legði afturat,

at um føroyingar ikki hava føtuligir ætlanir um at byggja annan vøll næstu árin, skal tað eisini tilskilast.

Havandi í huga tíðarhorisontin, ið krevst, um ein ætlar at byggja annan flogvøll, kann hetta ikki hava avgerandi ávirkan.

Samferðslubólkinum, sum er settur at gera eina verkætlan fyrri almennu samferðsluna, fer eisini at viðgera flogmál og flogvallarviðurskipti í framtíðini sum heild.

9. Tilmæli til lögmann

Flogsambandið er okkara einasta ferðasamband við umheimin stóran part av árinum. Tí er av alstórum týðningi, at flogvallarviðurskiptini eru so góð sum gjørligt.

Mælt verður til, at lögmaður boðar ferðslumálaráðharranum frá, at landsstýrið ynskir at flogvøllurin í Vágum verður longdur 200 m, soleiðis at hann gerst 1450 m. og at fingið verður til vega lendingarhjálparambød, t.v.s. glíðibreyt v.m. Víst verður á, at ferðslumálaráðharrin hevur ábyrgd av, at vøllurin teknisk og á annan hátt, er á so høgum støði sum gjørligt. Við hesum fløgum betrast flogviðurskiptini, tí bæði flutningskapasitetin og reglusemið betrast.

Vinnumálastýrið,
06.02.1998

Atli Eiríksson
fulltrúi

